

- Пешић, Мирослав. *Политичке странке и увођење парламентаризма у Србији од 1881. до 1903.* Ниш: Филозофски факултет, 2017.
- Продановић, Јован. „Уставни развјат и уставне борбе у Србији”, у: *Српски народ у XIX веку*. Београд: Српска краљевска академија, 1936. 117–130.
- Стојановић, Зоран. „О политичким правима и слободама у Кнежевини и Краљевини Србији – уставни и законски оквири XIX века”. *Зборник радова Правног факултета у Нишу*, 57/80, Ниш 2018. 37–64.
- Зборник закона и уредаба Књажевства Србије*. Разни бројеви: 23. X 1870; 15. XII 1875; 12. VII 1882; 18. V 1884.
- Зборник закона и уредаба Краљевине Србије*. 1891 (Закон о штампи; Закон о удружењима и зборовима).
- Пројекти Народне скупштине држане у Нишу 1878–1879*. Београд: Државна штампарија, 1879.
- Устав Краљевине Србије*. Београд, 1888.

Nikola Ljubisavljević

BETWEEN FREEDOM AND CONTROL: THE DEVELOPMENT OF PUBLIC OPINION LAWS IN SERBIA (1873–1890)

Summary: This paper examines the development of laws regulating public opinion in Serbia between 1873 and 1890, focusing on legislation concerning the press, public assemblies, and associations. The working hypothesis suggests that the legal framework was subject to cyclical shifts between liberalization and repression, driven by political interests. Through the analysis of key laws and their amendments, combined with the historical context and the role of leading political actors, it is established that freedoms were expanded when the government sought legitimacy and curtailed when it perceived threats to regime stability. The paper highlights mechanisms of legal and extralegal control over public opinion, as well as the influence of international factors on domestic legislation.

Keywords: press, freedom of expression, public sphere, associations, laws, censorship, Serbia, 19th century, King Milan, Radicals

Примљено: 28. 4. 2025.

Прихваћено: 20. 6. 2025.